

Eriävä mielipide

Kunnanvaltuuston 15.6.2026 kokouksen jatkokokous 22.6.2026

Asia: Kuntastrategian hyväksyminen

Kuntastrategian valmisteluprosessissa on ilmennyt lainsäädännöllisiä ja sisällöllisiä puutteita, joiden vuoksi asia olisi tullut palauttaa uudelleen valmisteltavaksi.

• **Valmistelun esteellisyysvirhe:** Kuntastrategian valmistelussa on tapahtunut hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin mukainen esteellisyysvirhe. Strategiatyöpajaa vetämään palkattiin FCG Oy:n konsultti, jonka työnantajalla on kunnan kanssa laajat, taloudelliset kaavoitus sopimukset strategiaan sisältyvistä kärkihankkeista. Konsultti keskeytti asian käsittelyn ajan puutteeseen vedoten ja esti valtuutettuja muuttamasta näitä kärkihankkeita. Menettely murentaa päätöksenteon riippumattomuuden ja vaarantaa hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisen puolueettomuuden ja ohittaa kuntalain 14 §:n 2 momentin mukaisen valtuuston yksinomaisen päätösvallan kuntastrategiasta.

• **Taloussuunnitelman sitominen hyväksymättömään strategiaan:** Kunnan johtoryhmä on sitonut joulukuussa 2025 puoli miljoonaa euroa alijäämäisen taloussuunnitelman luonnosvaiheessa olevaan kuntastrategiaan puoli vuotta ennen sen virallista hyväksymistä. Menettely rikkoo kuntalain (410/2015) 110 §:n 2 momenttia, jonka mukaan talousarvion ja -suunnitelman on toteutettava valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa. Menettely ohittaa kuntalain 37 §:n mukaisen valtuuston yksinomaisen toimivallan ja rikkoo kuntalain 38 §:n 1 momenttia, jonka mukaan kunnan toimintaa on johdettava valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti.

• **Poliittisen yhteistyön laiminlyönti strategian valmistelussa:** Kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole keskustellut kuntastrategiasta kaikkien valtuustoryhmien kanssa. Menettely rikkoo kuntalain (410/2015) 39 §:n 2 momenttia sekä Taipalsaaren kunnan hallintosäännön 1. luvun 3 §:ää. Molemmat säädökset velvoittavat kunnanhallituksen puheenjohtajan johtamaan kuntastrategian edellyttämää poliittista yhteistyötä. Ryhmien syrjiminen vaarantaa päätöksenteon tasapuolisuuden ja avoimuuden.

• **Puutteellinen ja vanhentunut toimintaympäristöanalyysi:** Kuntalain 37 §:n 2 momentin mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista. Strategian pohjana olevaa toimintaympäristöanalyysiä ei päivitetty vastaamaan viimeisen vuoden aikana tapahtuneita kriittisiä muutoksia, jotka vaarantavat kunnan talouden, turvallisuuden ja olemassaolon. Analyysistä puuttuvat:

1. Valtion tiukentuva finanssipolitiikka ja velkajarru heijastuvat väistämättä kuntatalouteen valtionosuuksien leikkauksina ja kiristyvänä rahoituskehyksenä. Tästä huolimatta strategian kärkihankkeeksi on valittu Kutilan kanavan kaltainen valtava elinvoimainvestointi. Miljoonakuluja aiheuttava hanke vaarantaa kunnan kyvyn huolehtia lakisääteisistä perustehtävistään jo normaalitilanteessa, saati nyt kiristyvässä talouskurissa.

2. Itärajan pysyvän sulkeutumisen ja hybridisodan uhan vaikutukset alueen elinvoimaan ja huoltovarmuuteen.

3. Aluehallinnon uudistuksen (1.1.2026 perustetut Elinvoimakeskukset) ja EU:n koheesiopolitiikan muutosten vaikutukset kunnan investointirahoitukseen, jossa painopiste on siirtynyt puolustukselliseen infrastruktuuriin perinteisten aluetukien sijaan.

4. Ympäristövaikutusten osalta analyysi oli puutteellinen, sillä siinä mainittiin vain hiilidioksidipäästöt. Pien-Saimaan vedenlaatua ei analysoitu lainkaan, vaikka strateginen, kunnalle useiden miljoonien eurojen investointikustannukset aiheuttava kärkihanke (Kutilan kanava) on perusteltu nimenomaan vedenlaadulla.

● **Kestävän kehityksen periaatteen virheellinen soveltaminen:** Kuntalain (410/2015) 1 §:n 3 momentin mukaan kunnan on järjestettävä palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kuntaliitto linjaa, että Kestävän kehityksen (YK:n Agenda 2030) tulee olla kuntastrategian läpileikkaava periaate.

Kuntastrategiatyöskentelyssä ilmeni, ettei valtaosa valtuutetuista ja viranhaltijoista ymmärtänyt kestävä kehityksen taloudellisen ja sosiaalisen kestävyiden osa-alueita, vaan termiä käytettiin ekologisen kestävyiden synonyymina. Työpajassa ilmenneiden asenteiden vuoksi käsite samaistettiin politisoituneeseen vihreään siirtymään, minkä seurauksena lainmukaista ja kokonaisvaltaista kestävä kehitystä pyrittiin torppaamaan.

● Puutteet koulutuksessa, ryhmävalmistelussa ja työpajatyöskentelyssä: Valtuutetuille ei järjestetty tarvittavaa koulutusta kuntastrategian merkityksestä valtuuston keskeisimpänä ohjausvälineenä ja sen lainsäädännöllisestä perustasta. Strategian suuria linjoja ei käsitelty valtuustoryhmien välisissä neuvotteluissa. Kärkihankkeita ei myöskään käsitelty strategiatyöpajassa.

Taipalsaarella 22.6.2026

Eeva Kurenniemi, Vihreät Jaana Arponen, Taipalsaari-liike